

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Текстильний дизайн, дизайн виробів з текстилю, фотовідеодизайн

УДК 778.53:7.012

**РОЗРОБКА МУЛЬТІЕКСПОЗИЦІЇ У ВІДЕО МОНТАЖІ СУЧАСНИМИ
МЕТОДАМИ ФОТОВІДЕОДИЗАЙНУ**

Студ. В.С. Капуловський, гр. МгДweb 1-16
Науковий керівник проф. О.Л. Яворський
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета роботи полягає в дослідженні історичного досвіду використання мультіекспозиції, її виникнення та формування в кіно та фотомистецтві. Дослідження багатократної експозиції як художнього прийому, її психологічне значення та вплив на глядача, що допоможе знайти нові рішення в художній подачі фото-відео монтажу.

Для досягнення зазначеної мети були визначені наступні завдання: проаналізувати рівень вивченості в різних письмових джерелах, визначити методи дослідження та сукупність понять, систематизувати джерельну базу дослідження; проаналізувати практичне використання художнього прийому мультіекспозиції

Об'єкт та предмет дослідження. Предметом дослідження є психологічне та драматургічне значення художнього прийому мультіекспозиції, розбір історії її появи і практичне використання у фото та відео монтажі.

Методи та засоби дослідження. У роботі використовувались: ретроспективний аналіз, порівняльний аналіз, літературний аналіз

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Розширено межі дослідження предмету вивчення шляхом аналізу і узагальнення минулого досвіду використання мультіекспозиції; вперше пропонується комплексний підхід до мультіекспозиції як основного рушійного художнього прийому в драматургії.

Результати дослідження. Мультіекспозиція або багатократна експозиція - спеціальний прийом у фотографії і кінематографії, який полягає в тому, що один і той же кадр фотоматеріалу експонується кілька разів. Прийом використовується як один із методів хромофотографії, або в якості творчого прийому в фото і кіномистецтві. В останньому випадку мультіекспозиція дозволяє поєднати в одному кадрі кілька об'єктів і дій, в реальності розташованих в різних місцях і які відбуваються в різний час. Такі прийоми комбінованої кінозйомки, як каше, блукаюча маска, і монтажний перехід «наплив» при оптичній технології кіновиробництва, засновані на мультіекспозиції. При цьому кіноплівка проходить через кінознімальний апарат два і більше разів, отримуючи кілька експозицій. Вважається, що багатократна експозиція була винайдена у 1896 році, Жоржем Мельєсом - один і той самий кадр було помилково експоновано двічі. Найпростіший спосіб отримання багаторазової експозиції, який використовувався в хромофотографії Жюлем Маре, полягав у висвітленні рухомого об'єкту зйомки імпульсним джерелом світла, з чого випливала нова функція цього прийому - збільшення динаміки і показу глядачу більшої кількості руху та інформації про об'єкт. При детальному пошуку та історичному огляді використання цього художнього прийому не можна не помітити, що він зовсім не набув частого використання. Але не дивлячись на це, все ж цей прийом використовувався у декількох авторських стрічках відомих режисерів, більшість з яких мали пряме відношення до течії сюрреалізму і жили в час народження і набуття його розвитку. Яскравим прикладом колажування кадрів у відеомонтажі може послужити спільна робота Сальвадора Далі та Альфреда Хічкока під назвою Spellbound (1945р.) У епізоді

де головний герой спілкується з дідом, його спогади плавним переходом монтажу переходять в кадр з великою кількістю очей на темному фоні, в якому плавно починає висвітлюватись місце спогадів (казино). Все це глядач бачить одночасно в кадрі, таким чином посилюючи гнітучий ефект атмосфери саспенсу.

Рисунок 1 - Кадр з фільму «Spellbound (1945р.)»

Рисунок 2 - Кадр з фільму «Los olvidados (Забуті)» (1950р.)

Рисунок 3 - Кадр з серіалу «Sherlock» (2010-2017р.)

В фільмі відомого режисера та одного з небагатьох представників сюрреалізму в кінематографі Луї Бунюеля-“ Los olvidados ” (Забуті) 1950 року.

Коли Педро тікає з в'язниці і його застрілює охоронник, в кадрі з крупним планом його обличчя накладений кадр бігучого пса, який являється метафорою до характеру його персонажу, більш детально розкриваючи образ героя.

В такому самому художньому рішенні режисури були зняті сцени з візуалізацією мислення головного героя в сучасному серіалі “Шерлок” авторства Марка Гетісса та Стівена Моффата. В детальних планах обличчя Холмса, його праву частину займають сцени, які він собі представляє в фантазії, користуючись дедуктивним методом, а в лівій частині кадру видно половину його напруженого обличчя.

В ході дослідження використання мультiekспозиції у кінематографі, визначено такі її художні цінності для посилення: переживання персонажа, спогадів та снів, посилення емоціональної напруги, збільшення змістовності формоутворення у кадрі, посилення динаміки і кількості руху, інформативності та опису об'єкта.

Висновки. Мультiekспозицію чи багатократну експозицію, яка має стільки років існування з часу її відкриття, має велике практичне значення та художню цінність, можна сміливо називати одним з найбільш недооцінених художніх прийомів у фото та відео монтажі. Не дивлячись на досить низький попит її використання, мультiekспозиція дуже актуальна у наші дні.

Ключові слова. мультiekспозиція, багатократна експозиція, відео монтаж, кінематограф

ЛІТЕРАТУРА:

1. [Електронний ресурс]: Вільна енциклопедія «Вікіпедія»
2. [Електронний ресурс]: <http://radojuva.com/2012/03/multi-shot/>